

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ “ЧЕРНІГІВСЬКА ПОЛІТЕХНІКА”
КАФЕДРА БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ, ОПОДАТКУВАННЯ ТА АУДИТУ

**МЕТОДОЛОГІЯ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ ТА АКАДЕМІЧНА
ДОБРОЧЕСНІСТЬ**

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ
до виконання розрахункової роботи
для здобувачів вищої освіти освітнього ступеню «магістр»
галузі знань 07 «Управління та адміністрування»
спеціальності 071 «Облік і оподаткування»
за освітньо-професійною програмою “Облік і оподаткування” та
«Фіскальне адміністрування та митна справа»
всіх форм навчання

Затверджено на засіданні кафедри
бухгалтерського обліку,
оподаткування та аудиту
Протокол № 5 від 05.10.2020 року

Чернігів, НУ “Чернігівська політехніка” 2020

Методичні вказівки до виконання розрахункової роботи для здобувачів вищої освіти освітнього ступеню «магістр» галузі знань 07 «Управління та адміністрування» спеціальності 071 «Облік і оподаткування» за освітньо-професійною програмою “Облік і оподаткування” та «Фіскальне адміністрування та митна справа» всіх форм навчання / Укл. : Ю.М. Перетяцько. – Чернігів: НУ “Чернігівська політехніка”, 2020. – 20 с.

Укладач: Перетяцько Юлія Митрофанівна, кандидат економічних наук, доцент кафедри бухгалтерського обліку, оподаткування та аудиту НУ “Чернігівська політехніка”

Відповідальний за випуск: Юрченко Марина Євгенівна, завідувач кафедри бухгалтерського обліку, оподаткування та аудиту, кандидат фізико-математичних наук, професор кафедри бухгалтерського обліку, оподаткування та аудиту НУ “Чернігівська політехніка”

Рецензент: Сидоренко Олександр Олексійович, кандидат економічних наук, доцент кафедри бухгалтерського обліку, оподаткування та аудиту НУ “Чернігівська політехніка”

ЗМІСТ

ВСТУП	4
1. ЗАВДАННЯ ТА ВИБІР ВАРІАНТА РОБОТИ	5
2. СТРУКТУРА ТА ВИМОГИ ДО ОФОРМЛЕННЯ РОЗРАХУНКОВОЇ РОБОТИ.....	5
3. АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ ПРИ ПІДГОТОВЦІ ТЕЗИ ДОПОВІДЕЙ ТА СТАТТІ.....	8
4. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РОЗРАХУНКОВОЇ РОБОТИ.....	9
РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА	10
ДАДАТОК А.....	12
ДАДАТОК Б	15
ДАДАТОК В.....	17

ВСТУП

Важливе місце в суспільстві посідає наука – процес створення нових знань. Саме завдяки науці здійснюється науково-технічний прогрес, а як результат – покращення життєдіяльності людини. Тому важливим аспектом надання освітніх послуг здобувачам вищої освіти другого рівня є підготовка їх до дослідницької діяльності, яка ґрунтується на постійному пошуку нових знань та/або удосконаленні існуючих.

Метою розрахункової роботи є практичне оволодіння методологією проведення наукового дослідження з урахуванням особливостей за напрямком підготовки, оформлення результатів дослідження у вигляді публікацій при дотриманні етики академічної доброчесності.

Для досягнення поставленої мети необхідно вирішити наступні завдання:

- сформулювати тему наукового дослідження; обґрунтувати її актуальність; визначити предмет, об'єкт та завдання дослідження;
- провести збір, реєстрацію та накопичення інформації з різних джерел за обраною темою наукової роботи;
- оволодіння методологією здійснення наукового дослідження;
- з'ясувати головні вимоги до оформлення наукової статті та тези доповіді;
- оформити результати наукового дослідження у вигляді наукової статті (тези доповідей) до публікації у фаховому виданні (конференції).

Після виконання розрахункової роботи здобувач повинен вміти:

- виявляти, ставити і вирішувати проблеми, розвивати та підвищувати свій загальнокультурний і професійний рівень, самостійно освоювати нові методи роботи та знання щодо комплексного бачення сучасних проблем економіки й управління в цілому, обліку та оподаткування зокрема.
- проводити дослідження на відповідному рівні, володіти інструментальними засобами дослідження, отримання, зберігання, обробки інформації та застосовувати їх під час вирішення поставлених завдань.
- генерувати нові ідеї.
- здійснювати пошук, оброблення та аналізувати інформацію з різних джерел.
- абстрактно мислити та аналізувати явища та процеси загальноекономічного характеру.

1. ЗАВДАННЯ ТА ВИБІР ВАРІАНТА РОБОТИ

Розрахунковою роботою із дисципліни “методологія наукових досліджень та академічна доброчесність” є наукова стаття або тези доповідей за вибором здобувача вищої освіти.

Тему наукового дослідження здобувач вищої освіти обирає та формулює самостійно враховуючи освітню програму та власні наукові інтереси за погодженням викладача. При цьому необхідно враховувати тематику науково-дослідної роботи кафедри, яка включає наступні напрямки в царині бухгалтерського обліку, оподаткування, аналізу, аудиту та статистики:

- національний та міжнародний досвід і напрями розвитку бухгалтерського обліку як науки та практичної діяльності.
- обліково-аналітичне забезпечення звітності підприємств як основи для прийняття управлінських рішень на мікро- та макрорівнях.
- економічний аналіз діяльності підприємств: стан та перспективи розвитку.
- міжнародний і національний досвід організації, функціонування та розвитку аудиту.
- обліково-аналітичне забезпечення економічної безпеки підприємства.
- оподаткування діяльності підприємств: проблеми та перспективи розвитку.
- інформаційні системи і технології в системі обліково-аналітичного забезпечення прийняття управлінських рішень в обліку, аналізі, аудиті та оподаткуванні.
- статистика та економіко-математичні методи і моделі в економіці.

Здобувач вищої освіти також може обрати тему власного наукового дослідження із переліку запропонованих тем наукових робіт, який наведено в Додатку А.

Розрахункова робота у вигляді тези доповідей виконується одноосібно (як виняток до двох осіб), а у вигляді наукової статті – до трьох осіб.

2. СТРУКТУРА ТА ВИМОГИ ДО ОФОРМЛЕННЯ РОЗРАХУНКОВОЇ РОБОТИ

Тези доповідей – стислий, обґрунтований текст, який містить власну точку зору дослідника на вирішення певної конкретної задачі.

Метою тези доповідей є ознайомлення із отриманими результатами наукового дослідження (апробація) та підтвердження особистого внеску дослідника у вирішенні або розробці (удосконалення) певної проблеми.

Рекомендована структури тези доповідей є:

- **постановка завдання:** обґрунтовується актуальність (значимість) дослідження. Зазначається мета та завдання дослідження;

- **використанні методи наукового дослідження:** зазначаються певні методи наукового дослідження (емпіричні та загальнонаукові), які були використанні під час дослідження певної проблеми.

Наприклад, за допомогою *індукції та дедукції* досліджувалися теоретичні та методичні основи фінансового лізингу. *Абстрактно-логічний метод* використано для визначення істотних умов договору фінансового лізингу та впливу їх змісту на відображення фінансового лізингу у бухгалтерському обліку. *Методи аналізу, абстрагування та факторного аналізу* використано для вивчення та вимірювання впливу факторів на обсяг фінансового лізингу;

- **основні результати дослідження:** чітко, стисло викласти суть завдання (проблематику) та обґрунтовано сформулювати свою точку зору на його вирішення;

- **висновки.** Для цієї частини тези доповідей доцільно використовувати наступні слова та словосполучення: з'ясовано, узагальнено, доведено, обґрунтовано, розроблено, прогнозовано, визначено, сформульовано, проведено аналіз, згруповано, проведено аналіз, доведено необхідність, запропоновано, ґрунтуючись тощо.

Наприклад:

“на основі проведено дослідження сутності терміну “амортизація” нами *запропоновано* власне бачення...”.

“На основі *узагальненого* вітчизняного та міжнародного досвіду відображення резерву сумнівних боргів *доведено*, що метод ідентифікованої собівартості є ефективним”.

“Отже, *обґрунтований* комплекс показників, які використовуються для оцінки ефективності використання основних засобів є...”.

“*Запропоновані* нами класифікаційні ознаки фінансового лізингу дадуть змогу ефективно здійснювати управління лізинговим операціями у лізингодавця”.

“На основі побудованої багатофакторної регресійної моделі нами *спрогнозовано* обсяг чистого прибутку підприємства на наступні п'ять років”

“*Аналіз* стану сільського господарства свідчить, що досліджена галузь знаходиться в занепаді. У зв'язку з цим, ми *пропонуємо* наступні заходи для її покращення...”

- **список використаних джерел.** Список літератури наводиться в кінці тези доповіді з обов'язковим посиланням по тексту в квадратних дужках.

Зверніть увагу, що рекомендовані елементи тези доповідей не потрібно виділяти окремо у тексті.

Технічні вимоги до написання тези:

- Обсяг роботи: до 2-ох сторінок тексту формату А4.

- Шрифт: Times New Roman, 12 кегль.
- Міжрядковий інтервал: одинарний.
- Вирівнювання: по ширині.
- Параметри сторінки: абзац – 6.3 мм; поля – 20 мм з усіх боків.
- Список літератури наводиться в кінці тез доповіді з обов'язковим посиланням по тексту в квадратних дужках. Оформлюється згідно з Національним стандартом України «Список літератури» 8302:2015. Посилатися на інформацію з Вікіпедії, рефератів, курсових робіт не можна.

Обов'язково в тезах зазначаються: УДК (для визначення УДК можна звернутися до бібліографа університету), прізвище, ініціали, посада автора, місце роботи (навчання), назва тез, ключові слова, обов'язково зазначається ПІБ наукового керівника, його місце роботи та посада.

Приклад оформлення тези доповідей наведено в Додатку Б.

Наукова стаття – це великий, ґрунтовний та логічно закінчений текст, в якому висвітлюється результати наукового дослідження за певною тематикою.

Вимоги до наукової статті наступні:

Статті повинні відповідати вимогам постанови Президії Вищої атестаційної комісії України “Про підвищення вимог до фахових видань, внесених до переліків ВАК України” від 15.01.2003 р. № 7-05/1 та мати наступні обов'язкові елементи:

- постановка проблеми у загальному вигляді та її зв'язок із важливими науковими чи практичними завданнями;
- аналіз останніх досліджень і публікацій, в яких започатковано розв'язання даної проблеми і на які спирається автор;
- виділення невирішених раніше частин загальної проблеми, котрим присвячується означена стаття;
- формулювання цілей статті (постановка завдання);
- виклад основного матеріалу дослідження з повним обґрунтуванням отриманих наукових результатів;
- висновки з цього дослідження і перспективи подальших розвідок у даному напрямку.

Технічні вимоги до написання статті:

Обсяг статті має бути від 8 до 20 сторінок, включаючи ілюстрації, таблиці, графіки, список літератури.

Поля з усіх сторін – 2,0 см.

Міжрядковий інтервал – 1,5 см.

Шрифт «Times New Roman» – 14 pt.

Абзацний відступ – 0,5 см.

Текст вирівнюється по ширині.

Структура статті

На першому рядку ліворуч УДК (для визначення УДК можна звернутися до бібліографа університету), на другому рядку – тема статті (напівжирний), на наступному рядку – прізвище, ім'я, по батькові автора повністю (напівжирний), наступний рядок – науковий ступінь і вчене звання, повна назва організації, яку представляє автор. Імена інших співавторів (при наявності, але не більше 3-х авторів). Англійською мовою вказати прізвище та ім'я автора, назву організації. Анотація та ключові слова українською мовою. Прізвище та ініціали автора, тема, анотація та ключові слова російською та англійською мовами. Обсяг анотацій українською та російською мовою має бути мінімум 800 знаків. Кількість ключових слів/словосполучень – мінімум 5 позицій. Обсяг анотації англійською мовою має бути мінімум 1800 знаків. Далі через рядок розміщують текст статті. Наприкінці – список використаних джерел

Приклад статті наведено в Додатку В.

3. АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ ПРИ ПІДГОТОВЦІ ТЕЗИ ДОПОВІДЕЙ ТА СТАТТІ

Згідно з ст. 42 Закону України “Про освіту” академічна доброчесність – це сукупність етичних принципів та визначених законом правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та впровадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання та/або наукових (творчих) досягнень.

Найпоширенішим випадком академічної недоброчесності є плагіат - оприлюднення (частково або повністю) наукових (творчих) результатів, отриманих іншими особами, як результатів власного дослідження (творчості) та/або відтворення опублікованих текстів (оприлюднених творів мистецтва) інших авторів без зазначення авторства [п.4 ст. 42 Закону України “Про освіту”].

Проявами плагіату є¹:

- відтворення в тексті наукової роботи без змін, з незначними змінами, або в перекладі тексту іншого автора (інших авторів), обсягом від речення і більше, без посилання на автора (авторів) відтвореного тексту;
- відтворення в тексті наукової роботи через його перефразування чи довільний переказ без посилання на автора (авторів) відтвореного тексту;
- відтворення в тексті наукової роботи наведеної в іншому джерелі науково-технічної інформації (крім загальновідомої) без вказування на те, з якого джерела взята ця інформація;
- відтворення в тексті наукової роботи оприлюднених творів мистецтв без зазначення авторства цих творів мистецтв.

¹ Джерело: <http://osvita.ua/doc/files/news/616/61647/1-11-8681.pdf>

Аби уникнути зловживань та плагіату в наукових роботах дослідники мають робити посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень та відомостей, які не належать досліднику.

Наприклад,

З точки зору системного підходу, організація обліку основних засобів має включати такі обов'язкові елементи: нормативно-методичне забезпечення прямого впливу; оцінка об'єкта обліку, облікова політика, графік документообігу та робочий план рахунків [1, с. 55] - інформація в квадратних дужках означає, що текст взято із джерела 1 та міститься на 55 сторінці із списку використаних джерел під номером 1. А в списку використаних джерел, що розміщується в кінці наукової роботи буде зазначено наступне:

1. Перетятко Ю.М. Організація обліку основних засобів в умовах становлення інформаційної економіки. Вісник Полісся. 2019. № 2. С. 50-56.

Згідно з п.2.1 “Порядку перевірки наукових, навчальних та навчально-методичних видань на плагіат в Національному університеті “Чернігівська політехніка”, затвердженого Наказом ректора від 21.08.2020 № 26 рукописи статей та тези доповідей, які надходять до редакційно-видавничого відділу або оргкомітетів мають бути перевірені на плагіат.

Таку перевірку обов'язково здійснює науковий керівник тези доповідей здобувача вищої освіти або сам здобувач за допомогою наступних безкоштовних сервісів:

<https://text.ru/>

<https://advego.com/antiplagiat/>

<http://plagiarisma.net/>

<https://www.etxt.ru/antiplagiat/>

<https://smallseotools.com/plagiarism-checker/>

<https://plagiarismdetector.net/>

або інші.

4. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РОЗРАХУНКОВОЇ РОБОТИ

Завершальним етапом виконання розрахункової роботи для здобувачів вищої освіти денної форми навчання – є публікація тези (статті), для здобувачів заочної форми навчання – рекомендація до друку.

Розрахункова робота підлягає оцінюванню, а сумарна кількість балів за неї входить до поточного семестрового контролю. Критерії оцінювання розрахункової роботи визначені в таблиці 1.

Таблиця 1 – Критерії оцінювання розрахункової роботи*

Критерії оцінювання	Кількісне оцінювання критерію
Робота вчасно подана на рецензію викладачу	0...1
Робота містить всі необхідні елементи структури тези доповіді /статті	0...2
Дотримано технічні вимоги до написання тези доповіді /статті	0...2
Робота має наукову (практичну) цінність	0...2
Робота оприлюднена на Конференції / у фаховому виданні	0...5
Дотримання академічної етики посилань	0...2
Вивчення проблематики за темою роботи у наукових та фахових джерелах:	0...3 в тому числі:
Робота містить тільки посилання на підручники	0...1
Оброблено до 5 джерел інформації: монографії, фахові статті, статистичні збірники, нормативні акти	0...2
Оброблено 7-10 джерел інформації: монографії, фахові статті, статистичні збірники, нормативні акти	0...3
Чітко, логічно та обґрунтовано викладені результати дослідження	0...3
Всього	20

*Кількісне оцінювання наукової роботи можуть змінюватись, про, що викладач-лектор попереджає перед початком начального семестру.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Навчальна література

1. П.М. Григорук, Хрущ Н.А. Методологія наукових досліджень. Кондор, 2017. – 206 с.
2. Ладанюк А.П., Власенко Л.О., Кишенько В. Л. Методологія наукових досліджень. Ліра-К, 2018. – 352 с.
3. Бірта Г.О., Бургу Ю.Г. Методологія і організація наукових досліджень. – К.: Центр учбової літератури, 2014. – 142 с.
4. Стеченко Д. М. Методологія наукових досліджень [Текст] : підручник / Д. М. Стеченко, О. С. Чмир. – 2-ге вид., переробл. і допов. – К. : Знання, 2007. – 317 с.
5. Корягін М. В. Основи наукових досліджень: [навч. посіб.] / М. В. Корягін, М. Ю. Чік. – К. : Алерта, 2014. – 622 с.

6. Антошкіна Л.І. Методологія наукових досліджень : підручник / Л.І. Антошкіна, Д.М. Стеченко. – К. : Знання, 2015. – 311 с.

Додаткова література

1. Закон України “Про освіту” від 05.09.2017 р. № 2145 URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text>

2. Податковий кодекс України від 02.12.2010 № 2755. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>.

3. Лень В.С. Бухгалтерський облік в Україні. Основи та практика : навч. посіб. / В.С. Лень, В.В. Гливенко; за ред.. В.С. Лєня. – Вид. 4-те. – Тернопіль : Гавчальна книга – Богдан, 2012. – 752 с.

4. Облік в бюджетних установах : Навчальний посібник. / за ред.. Лєня В.С. – Чернігів : Десна Поліграф. – 2016. – 560 с.

5. Бутинець Ф.Ф. Бухгалтерський облік: роздуми вченого. – Житомир: ПП “Рута”, 2001. – 100 с.

6. Професійна діяльність бухгалтера: аутсорсинг, ризики, захист інформації: монографія / Л.В. Чижевська, Ш.М. Вигівська, А.П. Дикий, Л.С. Скакун. – Житомир: ЖДТУ, 2011. – 404 с.

7. Методика та організація наукових досліджень : Навч. посіб. / С. Е. Важинський, Т. І. Щербак. – Суми: СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2016. – 260 с.

8. Колесников О.В. Основи наукових досліджень. Підручник / Центр навчальної літератури, 2019. – 144 с.

9. Малюга Н.М. Наукові дослідження в бухгалтерському обліку: Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. / За ред. проф. Ф.Ф. Бутиця. – Житомир: ПП “Рута”, 2003. – 476 с.

Інформаційні джерела

1. <https://zakon.rada.gov.ua/> - нормативно-правові документи.

2. <https://ukrstat.gov.ua> – офіційний сайт Державної служби статистики України – інформація про макроекономічні показники.

3. <http://sfs.gov.ua/> - Державна фіскальна адміністрація

4. <http://nbuv.gov.ua> – Національна бібліотека ім. Вернадського – наукові статті за різною тематикою.

Орієнтовних перелік тем наукових робіт.

1. Проблеми оцінки основних засобів у бухгалтерському обліку.
2. Особливості встановлення справедливої вартості у бухгалтерському обліку.
3. Визначення елементів Наказу про облікову політику.
4. Особливості формування облікової політики на підприємстві (торгівлі; громадського харчування; будівництва; послуг).
5. Особливості формування облікової політики щодо основних засобів (запасів, дебіторської заборгованості, кредиторської заборгованості, фінансових інвестицій, оплати праці, податків тощо)
6. Формування внутрішньої звітності для цілей управління.
7. Управлінська звітність: вітчизняний та міжнародний досвід.
8. Формування внутрішньої звітності на прикладі (вид діяльності підприємства).
9. Бухгалтерський облік як інформаційна база для нарахування податків.
10. Значення бухгалтерського обліку в умовах становлення інформаційного суспільства.
11. Ефективність та доцільність нарахування резерву сумнівних боргів.
12. Особливості адміністрування податку (на додану вартість; на прибуток підприємства; на доходи фізичних осіб тощо)
13. Особливості ідентифікації та обліку проведення ремонту основних засобів.
14. Особливості обліку та розподілу загальновиробничих витрат.
15. Вплив облікової політики на фінансові результати підприємства.
16. Фінансовий лізинг – альтернативних метод оновлення матеріально-технічної бази підприємства.
17. Оренда або лізинг: вибір ефективного способу інвестицій в основні засоби.
18. Використання кореляційно-регресійного аналізу для прогнозування фінансових показників діяльності підприємства.
19. Статистична інформація як джерело отримання інформації на макрорівні.
20. Удосконалення первинних документів для обліку лізингових операцій.
21. Особливості оподаткування сільськогосподарських підприємств та шляхи його вдосконалення.
22. Особливості оподаткування лісогосподарських підприємств та шляхи його вдосконалення.

23. Особливості бухгалтерського обліку довгострокових біологічних активів.
24. Особливості проведення аудиту довгострокових біологічних активів.
25. Бюджетування, як основа для прийняття рішень в управлінському обліку.
26. Особливості формування бюджетів за центрами витрат та доходів.
27. Цифрові документи: проблеми впровадження в господарську діяльність.
28. Інформаційні технології для автоматизації бухгалтерського обліку: переваги та недоліки
29. Вибір оптимального програмного продукту для автоматизації бухгалтерського обліку
30. Можливості програми 1С для автоматизації обліку заробітної плати.
31. Можливості програми 1С для автоматизації обліку основних засобів.
32. Можливості програми 1С для отримання інформації з метою прийняття управлінських рішень.
33. Проблеми та переваги сучасної системи відшкодування податку на додану вартість для підприємств.
34. Податкова система України: міжнародний досвід та вітчизняні реалії.
35. Планування податків – запорука сталого розвитку підприємства.
36. Шляхи викриття тіншових схем приховування податків.
37. Особливості митного оформлення вантажів.
38. Особливості бухгалтерського обліку розрахунків в іноземній валюті.
39. Оптимальний вибір системи оподаткування підприємства.
40. Аналіз банкрутства підприємства: методичний аспект.
41. Становлення та перспективи розвитку аудиту в Україні.
42. Програми сертифікації бухгалтерів, як головний чинник підвищення кваліфікації працівників облікового апарату.
43. Цифрові технології в бухгалтерському обліку: сьогодення чи майбутнє?
44. Особливості ведення позабалансового обліку.
45. Особливості відображення в бухгалтерському обліку операційної та фінансової оренди.
46. Відмінності та спільні риси фінансового лізингу та фінансової оренди.
47. Формування системи внутрішнього контролю на підприємстві.
48. Особливості бухгалтерського обліку наслідків виходу акціонера із товариства.

49. Особливості організації бухгалтерського обліку господарських операцій на підприємствах малого бізнесу.
50. Шляхи удосконалення системи оподаткування підприємств малого бізнесу.
51. Досвід європейських країн при встановленні податкових ставок.
52. Система оподаткування заробітної плати в європейських країнах.
53. Логістичні витрати: особливості обліку та ідентифікації.
54. Особливості обліку давальницької сировини.
55. Вибір програмних продуктів для передачі звітності засобами телекомунікаційного зв'язку.
56. Проблеми відшкодування експортно-імпортного ПДВ.
57. Адаптація П(с)БО до МСБО: стан та проблеми досягнення.
58. Відповідальність працівників облікового апарату за ведення бухгалтерського обліку.
59. Стан впровадження інтегрованої звітності підприємства.
60. Проблеми визначення справедливої вартості у бухгалтерському обліку.
61. Проблеми визначення облікової ставки до господарських операцій, які оцінюються за дисконтованою вартістю.
62. Використання бухгалтерської інформації залежно користувачів інформації.
63. Креативні індустрії, як об'єкт статистичних спостережень.
64. Можливості Excel для здійснення статистичного аналізу.
65. Можливості Excel для побудови трендерної моделі для прогнозування розвитку підприємства.
66. Екологічні витрати у діяльності підприємства.
67. Особливості розподілу непрямих витрат у бухгалтерському обліку.
68. Особливості бухгалтерського обліку грошових документів.
69. Значення економічного аналізу при здійсненні господарської діяльності підприємства.
70. Проблеми отримання доказів при здійсненні аудиту господарської діяльності.

Приклад тези доповідей

УДК 657.372.3:334.764

Перетятко Ю.М., к.е.н., доцент кафедри бухгалтерського обліку, оподаткування та аудиту. Чернігівський державний технологічний університет, м.Чернігів, Україна

ВИБІР МЕТОДИ НАРАХУВАННЯ АМОРТИЗАЦІЇ ЗАЛЕЖНО ВІД ВИДУ ЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ СУБ'ЄКТА ГОСПОДАРЮВАННЯ

Ключові слова: амортизація, вид економічної діяльності, метод нарахування амортизації

Амортизація – систематичний розподіл вартості, яка амортизується, необоротних активів протягом строку їх корисного використання (експлуатації) [1]. Амортизація може нараховуватися одним із методів: прямолінійним, зменшення залишкової вартості, прискореного зменшення залишкової вартості, кумулятивним, виробничим. Суб'єкт господарювання обирає метод нарахування амортизації самостійно, виходячи з економічних вигод, які планується отримати від його використання. Дослідимо, який метод нарахування амортизації обирають суб'єкти господарювання при здійсненні господарської діяльності.

За даними Головного управління статистики в Чернігівській області станом на 2017 році в Чернігівській області зареєстровано 39230 підприємств [2] (табл. 1).

Таблиця 1 - Кількість суб'єктів господарювання за видами економічної діяльності у 2017 році у Чернігівській області [2]

Вид економічної діяльності підприємства	Усього, одиниць	З них підприємства	
		одиниць	у відсотках до загальної кількості
Усього*	39230	5904	100,0
у тому числі			
сільське, лісове та рибне господарство	1769	1325	22,4
промисловість	2758	866	14,7
будівництво	953	377	6,4
оптова та роздрібна торгівля; ремонт автотранспортних засобів і мотоциклів	20400	1470	24,9
транспорт, складське господарство, поштова та кур'єрська діяльність	2515	323	5,5
тимчасове розміщування й організація харчування	876	144	2,4
інформація та телекомунікації	2357	147	2,5
фінансова та страхова діяльність	130	34	0,6
операції з нерухомим майном	1384	542	9,2
професійна, наукова та технічна діяльність	2079	327	5,5
діяльність у сфері адміністративного та допоміжного обслуговування	707	175	2,9
освіта	230	28	0,5
охорона здоров'я та надання соціальної допомоги	291	40	0,7
мистецтво, спорт, розваги та відпочинок	217	37	0,6
надання інших видів послуг	2564	69	1,2

*Дані наведено без урахування результатів діяльності банків та бюджетних установ

Дані таблиці 1 свідчать, що у Чернігівській області найбільшу питому вагу у структурі підприємств за видами економічної діяльності займають підприємства оптової та роздрібною торгівлі (24,9 %), сільського господарства (22,4 %) та промисловості (14,7 %).

У таблиці 2 ми дослідили облікову політику підприємств, які у структурі видів економічної діяльності займають найбільшу питому вагу на предмет вибору метода нарахування амортизації основних засобів.

Таблиця 2 – Метод нарахування амортизації залежно від виду економічної діяльності суб'єкта господарювання

Вид економічної діяльності	Кількість досліджених підприємств	Обраний метод нарахування амортизації
Оптова та роздрібна торгівля; ремонт автотранспортних засобів і мотоциклів	7	прямолінійний
Сільське, лісове та рибне господарство	5	прямолінійний
Промисловість	11	прямолінійний
Всього	23	х

Джерело: побудовано автором самостійно на основі фінансової звітності підприємств, яка міститься на сайті <https://smida.gov.ua/>

Дані таблиці 2 свідчать, що досліджені підприємства обрали прямолінійний метод нарахування амортизації основних засобів не залежно від виду економічної діяльності. Перевага прямолінійного метода нарахування амортизації порівняно з іншими пояснюється простотою його розрахунку. Проте, він не дозволяє в повній мірі забезпечувати відтворення основних засобів. У статті [3] ми довели, що найбільші можливості для відтворення основних засобів у підприємства при застосуванні методу нарахування амортизації за зменшенням залишкової вартості [3, с. 202].

Список використаних джерел: 1. Положення стандарт бухгалтерського обліку № 7 “Основні засоби” [Електронний ресурс] / Офіційний сайт Верховної ради України // Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0288-00>; 2. Кількість суб'єктів господарювання за видами економічної діяльності у 2017 році [Електронний ресурс] / Офіційний сайт Головного управління статистики у Чернігівській області // Режим доступу : <http://chernigivstat.gov.ua/statdani/Structure/ST1.htm>; 3. Лень В.С. Методи нарахування амортизації та відтворення основних засобів / В.С. Лень, Ю.М. Перетятко // Актуальні проблеми економіки – 2015. - № 9. – С. 119-205.

Джерело: Перетятко Ю.М. Вибір методу нарахування амортизації залежно від виду економічної діяльності суб'єкта господарювання. Бухгалтерський облік, оподаткування, аналіз і аудит: сучасний стан, проблеми та перспективи розвитку : IV Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Чернігів, 27 листоп. 2018 р.). – Чернігів : ЧНТУ, 2018. – С. 74-75 .

Приклад наукової статті

УДК [657:658.27]330

UDC [657:658.27]330

Ю. М. Перетяцько, к. е. н., доцент

Y. M. Peretiatko, Candidate of
Economic Sciences, Associate Professor**ОРГАНІЗАЦІЯ ОБЛІКУ ОСНОВНИХ
ЗАСОБІВ В УМОВАХ
СТАНОВЛЕННЯ ІНФОРМАЦІЙНОЇ
ЕКОНОМІКИ****ORGANIZATION OF ACCOUNTING
OF FIXED ASSETS IN THE
CONDITIONS OF ESTABLISHING THE
INFORMATION ECONOMY*****Актуальність теми дослідження.***

Інформація є важливим ресурсом при здійсненні господарської діяльності, особливо в умовах становлення інформаційної економіки. Якість інформації визначається рядом характеристик: повнотою, достовірністю, точністю, порівнянністю тощо. Таку інформаційну базу може забезпечити дієва система бухгалтерського обліку.

Постановка проблеми. Наявність сучасних, інноваційних засобів праці створює конкурентні переваги суб'єкта господарювання, а ефективність їх використання впливає на показники виробництва продукції, рентабельності та прибутковості. Тому, правильна система організації обліку основних засобів дозволить формувати якісну інформацію про стан та ступінь використання основних засобів для прийняття обґрунтованих управлінських рішень.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. У науковій та фаховій літературі питанням обліку основних засобів присвячено досить значна увага. Серед них: В.С. Лень, В.А. Кулик, Л. Дерманська та інші.

Виділення недосліджених частин загальної проблеми. Не применшуючи значення отриманих наукових результатів слід відмітити, що на сьогоднішній день залишається недостатньо вивченими питання організації обліку основних

Urgency of the research.

Information is an important resource in the conduct of economic activities, especially in the conditions of becoming an information economy. The quality of information is determined by a number of characteristics: completeness, reliability, accuracy, comparability and more. This information base can be provided by an effective accounting system.

Target setting. The availability of modern, innovative fixed assets creates a competitive advantage for the business entity, and the efficiency of their use affects the production and profitability. Therefore, a proper system of accounting for fixed assets will allow to form qualitative information about the status and extent of use of fixed assets for making decisions.

Actual scientific researches and issues analysis. Considerable attention has been given to the accounting of fixed assets in the scientific and professional literature. Among them: V.S. Len, VA, Kulik, L. Dermanska and others.

Uninvestigated parts of general matters defining. Without diminishing the importance of the obtained scientific results, it should be noted that the issues of organization of accounting of fixed assets in terms of a systematic approach remain insufficiently studied to date.

The research objective. Substantiation of theoretical and practical

засобів з точки зору системного підходу.

Постановка завдання.

Обґрунтування теоретичних та практичних аспектів організації обліку основних засобів в умовах становлення інформаційної економіки із врахуванням системного підходу.

Виклад основного матеріалу.

Враховуючи системний підхід, організації бухгалтерського обліку основних засобів має включати такі обов'язкові елементи: нормативно-методичне забезпечення прямого впливу, оцінка об'єкта обліку, облікова політика, графік документообігу, робочий план рахунків.

Висновки. Належна організація обліку основних засобів на підприємстві, яка має включати запропоновані нами обов'язкові елементи, дозволить працівникам облікового апарату забезпечувати зацікавлених осіб інформацією про стан та ступінь використання основних засобів в господарській діяльності підприємства.

Ключові слова: облік; інформаційна економіка; основні засоби

aspects of the organization of accounting of fixed assets in the conditions of formation of the information economy taking into account the systematic approach.

The statement of basic materials.

Considering a systematic approach, accounting for fixed assets should include the following mandatory elements: regulatory impact on direct impact, assessment of the object of accounting, accounting policy, workflow schedule, work plan of accounts.

Conclusions. Proper organization of accounting for fixed assets in the enterprise, which should include the mandatory elements we offer, will allow employees of the accounting apparatus to provide interested persons with information about the status and degree of use of fixed assets in the economic activity of the enterprise

Keywords: accounting; information economy, fixed assets

Актуальність теми дослідження. В умовах становлення інформаційної економіки найважливішим ресурсом є інформація.

Якість інформації для прийняття управлінських рішень визначається її повнотою, достовірністю, точністю, порівнянністю, єдиною методикою збору, оцінки та грошового вимірника, вчасністю, актуальністю. Таку інформацію можна отримати тільки завдяки налагодженій системі бухгалтерського обліку, на яку, згідно з законодавством, покладено завдання щодо виявлення, вимірювання, реєстрації, накопичення, узагальнення, зберігання інформації про діяльність підприємства.

Постановка проблеми. Основні засоби є важливою складовою господарської діяльності підприємства. Наявність сучасних, інноваційних засобів праці створює конкурентні переваги суб'єкта господарювання, а ефективність їх використання впливає на показники виробництва продукції, рентабельності та прибутковості. Тому, правильна система організації обліку основних засобів дозволить формувати якісну інформацію про стан та ступінь використання основних засобів для прийняття обґрунтованих управлінських рішень.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. У науковій та фаховій літературі питанням обліку основних засобів присвячено досить значна увага. У праці [1] ми досліджували, які аспекти обліку основних засобів найчастіше привертають увагу науковців (табл.1).

Стан висвітлення питань щодо обліку основних засобів у науковій літературі за 2009-2017 роки

Досліджувані питання	Кількість робіт	Питому вага, %
Вдосконалення обліку основних засобів	7	35
Нормативно-правові аспекти обліку основних засобів	4	20
Облікова політика щодо основних засобів	1	5
Галузеві аспекти обліку основних засобів	4	20
Первинний облік основних засобів	1	5
Амортизація основних засобів	1	5
Організація обліку основних засобів	2	10
Всього	20	100

Джерело: згруповано автором самостійно за даними [1]

За період з 2009 до 2017 рік тільки дві наукові статті були присвячені організації обліку основних засобів: В.А. Кулик [2] (2013 рік) та Л. Дерманська [3] (2014 рік).

В.А. Кулик у своїй праці [2] зосереджує свою увагу на обліковій політиці та облікових оцінках щодо основних засобів, а Л. Дерманська [3] - на аналізі нормативно-правової бази, яка регулює питання організації бухгалтерського обліку. Тобто, висвітлюються лише певна частина системи організації обліку основних засобів на підприємстві.

Виділення недосліджених частин загальної проблеми. Не применшуючи значення отриманих наукових результатів слід відмітити, що на сьогоднішній день залишається недостатньо вивченими питання організації обліку основних засобів з точки зору системного підходу.

Постановка завдання. Метою статті є обґрунтування теоретичних та практичних аспектів організації обліку основних засобів в умовах становлення інформаційної економіки із врахуванням системного підходу.

Виклад основного матеріалу. Чинне законодавство з питань бухгалтерського обліку не дає трактування терміну “організація обліку” та не визначає її складові (елементи). В Законі України “Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні” зазначено, що “Питання організації бухгалтерського обліку на підприємстві належать до компетенції його власника (власників) або уповноваженого органу (посадової особи)...” [4, п.2 ст.8]. В.С. Лень у своїй праці [5] визначає “організацію бухгалтерського обліку” як “сукупність дій зі створення цілісної системи бухгалтерського обліку, підтримання і підвищення рівня її організованості, функціонування якої спрямоване на забезпечення інформаційних потреб користувачів облікової інформації, включаючи вибір форм організації та формування матеріального й інформаційного забезпечення облікового процесу” [5]. Елементами такої системи є: положення про бухгалтерію (організація обліку); облікова політика; робочий план рахунків бухгалтерського обліку; документація; управлінський облік; порядок проведення інвентаризації; інші політики (дивідендна, договірна тощо); організація внутрішнього контролю; організація матеріальної відповідальності; організація звітності [5]. Запропоновані В.С. Ленем елементи системи бухгалтерського обліку враховують всі суттєві аспекти ведення бухгалтерського обліку і складання фінансової звітності для надання користувачам інформації про діяльність суб’єкта господарювання в цілому. Проте, на організацію обліку окремих об’єктів обліку суттєвий вплив будуть мати не всі перелічені елементи, а лише частина (рис. 1), інші елементи мають опосередкований вплив.

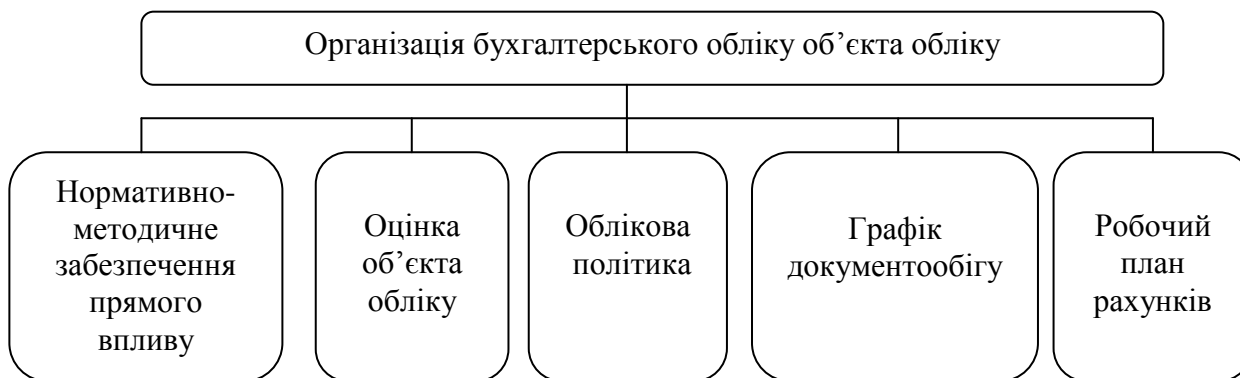

Рис 1. Головні елементи системи організації обліку об'єкта обліку

Запропоновані елементи організації обліку окремого об'єкта, з точки зору системного підходу, дають змогу в повному обсязі сформувати інформацію про об'єкт обліку.

...

Висновки. Організація обліку основних засобів є важливою частиною загальної системи організації обліку підприємства, яка дозволяє працівникам облікового апарату у повному обсязі та достовірно формувати фінансову звітність та таким чином забезпечувати зацікавлених осіб інформацією про стан та ступінь використання основних засобів в господарській діяльності підприємства.

З точки зору системного підходу, організація обліку основних засобів має включати такі обов'язкові елементи: нормативно-методичне забезпечення прямого впливу; оцінка об'єкта обліку, облікова політика, графік документообігу та робочий план рахунків.

Література

References

Джерело: Перетяцько Ю.М. Організація обліку основних засобів в умовах становлення інформаційної економіки. Вісник Полісся. 2019. № 2. С. 50-56.